

„Solomarionetten“

Zilele culturii din Republica Federală Germania ne-au prilejuit reînălțarea cu Albrecht Roser, faimosul ambasador al teatrului de marionete din Stuttgart. Il văzusem prima oară în 1968, la Festivalul internațional al teatrelor de păpuși și marionete de la București. L-am revăzut apoi, în 1976, la Festivalul internațional al teatrelor de păpuși de la Moscova, iar în 1982, la Zilele festive din Berlin. De-a lungul acestor ani, puține au fost „noutățile“ pe care să le fi descoperit în repertoriul său, căci Albrecht Roser nu caută să frapeze prin schimbări de viziune teatrală. Formula sa e consacrată: o suită de recitaluri individuale, de numere-studiu, în genuri și stiluri variate — poetic, satiric, parodic etc.

Din rastele cu marionete, așezat într-un colț al scenei, artistul culege câte un personaj și îl urcă pe un podium central, luminat de reflectoare. Cu o discreție absolută, doamna Ingrid Hoefler, jurnalistă și fotografă, actuala sa colaboratoare (succesoarea Inei von Vacano, care a contribuit la consolidarea renumelui formației **Gustaf și ansamblul său**), manevrează magnetofonul și schimbă decorul: înlocuiește un scaunel cu un fotoliu miniatural, o floare mai mare cu una mai mică, un gârduț cu un pian-jucărie...

Dirijind firele care susțin marioneta, Albrecht Roser începe jocul. Creațe de el, păpușile, expresive, complexe și foarte mobile, dobândesc, prin virtuozitatea celui ce le pune în mișcare, personalitate, caracter. Articulația ingenioasă a păpușii, alternanța unghiurilor, generează prin mișcarea vitalitatea magică a personajului. În timpul jocului, păpușa câștigă însușirea de a transmite o stare sufletească, de a conferi aceleași măști o varietate de atitudini, capătă puterea de a dezvălui o idee, darul de a fermeca.

În mica lume a scenariului-prototip, populată de clovni, dansatoare și cîntăreți, pătrunde o dată la câțiva ani câte un personaj nou; impresia de cunoscut, de familiar, nu împiedică însă declanșarea emoției; dimpotrivă. Exersate ani de-a rândul, soluțiile tehnice creează spectacolului iluzia perfecțiunii.

Bineștiutul număr **Plimbarea de dimineață a berzei** stârnește aceeași admirație ca și în urmă cu aproape trei decenii, prin haloul poetic, gingașia și puritatea mișcărilor, minuțios elaborate, ale păpușii. Mai noul studiu poetic din nostalgicul **Cintec al lui Pierrot** completează armonios candoarea și umorul din **Clovnul Punctișor și norocul lui**. Admirabilă,

această din urmă secvență din program! De un comic delicat, fermecătorul joc al micuțului clovn cu balonul albastru, plimbarea lui, cu un aer cînd vesel, cînd trist, în jurul artistului, fantezia zborului, creează atmosfera solară a copilăriei, transmițînd sentimentul bucuriei de a trăi. M-am delectat, ca și altădată, cu schițele satirice **Concertul broaștelor** și **Bunicuța din Stuttgart**, chiar dacă bunicuța, care croșeta cu aceeași energie, mi s-a părut mai puțin limbută și mai puțin incisivă. Flașnetarul, cu masca lui de ins umil, îndulosează comunicîndu-și însingurarea.

La capitolul „dansatoare“ au apărut două numere noi de virtuoziitate: **Frumoasa nopții** (ingenioasă combinație între marionetă și joc de umbre) și **Hora ciudată** (cinci-șase păpușele, învelite într-un sac de satin negru, se transformă într-un păiengen uriaș).

Pe linia tradiționalului număr cu tentă satirică **Polițaiul**, am urmărit, de data aceasta, conferința **Profesorului Friedrich Wilhelm Ambrosius**, a cărui morgă găunoasă, subliniată de refrenul „bla, bla, bla“, mi s-a părut de un haz copios.

Umorul și lirismul artei lui Roser culminează, azi ca și ieri, în celebrul său număr **Clovnul Gustaf se joacă**. Este singurul număr din program care se bizuie pe o povestioară; aici poate fi urmărită, în deplinătatea sa, performanța artistului. An de an, un nou gest, o nuanță inedită, un alt mod de a articula mișcarea, o infinitesimală schimbare de accent adaugă personajului o atitudine, o stare sufletească. Cu timpul, ghidușile năstrușnicului măscărici și-au sporit registru expresiv și au devenit un îndreptar al virtuoziității.

Noutatea lui Roser (mi-am dat seama de aceasta urmărindu-l de-a lungul atîtor decenii) constă în perfecționismul său.

Valeria DUCEA